

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetéseket
és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Lemberger Armin.

Előfizetési árak
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre
2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítottak.

Az iparkiallítás megnyitása.

Öszinte örömmel, hazafias lelkesedéssel üdvözljük a helyi iparkiallítás megnyitásának ünnepélyes percében derék iparosainkat a mérközés dicsőséges porondján, azon a forró talajon, a melyen a szakértelem, az ügyesség és reátermeltség küzdenek nemes versengésben az elismerés és dicséret pálmáigáért! Az együttműködés és együttműködés zászlaja alá tömörülve, hozták ide iparosaink tudásuk és intelligenciájuk megannyi termékeit, hogy elvégre megnyerjék, hogy a maguk részére hódítsák a nagy közönséget és kereszttülrjék az idegenkedés és nemtörődömség kínai falát, melylyel eddigelé ipari készítményeik elől következetesen elszáncolta magát. Iparosaink általánosan ismert mostoha viszonyai, iparunk sajnálatos pangása egyenesen reáutaltak, hogy iparosaink szelvezzenek és szakképzettségüket és értelmiségüket vállvetell erővel, egyazon kerethe ös-szefoglalva, mutassák be. Kötelességükké tette sivár helyzetük, miszerint igazolják Isten és ember előtt, úgy a kiállított ipari tárgyak jelentékeny számával, valamint azoknak izléses és szakszerű kiállításával, hogy *Baja város iparosai* méltán kiállják a versenyt az országnak bármely, a fejlettség hason színvonalán álló városával, mert van szakképzettségük, helyes érzékük és alapos tudásuk a szakmájukba vágó iparczikkek elkészítéséhez.

Vajha a mi közönségünk, — melynek lelkesedése, fájdalom, pusztán hirtelen fellobbanó szalmaláng, — levonná a tanulságot a jövőre nézve ezen helyi iparunk fellendítése és felvirágoztatása érdekében tett erőfeszítésből! Vajha megtanulná és minél szélesebb rétegeiben gyökeret verne az a

tudat és az a meggyőződés, hogy a helyi ipart pártolni, lelkesen felkarolni és istapolni nemcsak elsőrendű kötelesség szülővárosa, szűkebb értelemben vett hazája, azon talpalatnyi rög iránt, melyen elmie és meghalnia kell, hanem egyuttal a leghazafiasabb cselekedet is, mely egyedül biztosíthatja nagy Magyarország egészséges fejlődését és fokozatos megizmosodását a beköszöntött második évezredben. —

Mint a legszebb, legékesebb ünneplő ruhájába öltözött ara, úgy közeledik a helyi tárlat alkalmából iparosságunk fogyasztó közönségünkhöz, hogy megkösse vele és megpecsételje az állandó szövetséget, a tartós figyelt, melyből mindkét szerződő félre haszon és nyereség hármlik. Mert a magyar ipar csak úgy teremthető meg, csak úgy foglalhat napról-napra mind nagyobb tért, ha a társadalmi körök kilépnek eddigi közönyük és tartózkodásuk gondosan körülárkolt sánczaiból, ha szeretettel elfogadják a testvéri jobbot, melyet a magyar iparos és gyáros szeretettel nyújt feléjük. Ha a magyar társadalom a honi ipar pártolását nem fogja pusztá hangzatos jelszónak tekinteni, mely alatt csupán a hazafias felbuzdulás vakító lángot vető, de melege nem nyújtó és hamar elhanyagadó zsarát-noka rejthetik, hanem ha e tetszetős szöveget az áldozatkész cselekedet fogja felváltani, ha a rideg, áthidalatlan ellentétek helyébe a kölesönös méltánylás és megbecsülés fog lépni, akkor, de csakis akkor fog eredményt létrehozni az a nagy forrongási processus, mely széles e hazában az összes gazdasági erőket lázban tartja.

Ha végig haladunk azon termeken, melyekben iparosaink képességük és igyekvésük szülte ezikkeiket közszemlére bocsájtották, akkor szálljon szívünkbe egy téve-

teg szikra annak a hatalmas lángoszlop-nak, mely Kossuth Lajos nagy lelkét hevíté, midőn 1844-ben a hazai ipar pártolása érdekében megteremtette a védő egyletet, melynek minden egyes tagja becsületével kötelezte magát, hogy mindent *ithon* fog vásárolni. Legyen nekünk ez az *ithon* a mi valódi otthonunk, ez a város, melynek felvirágoztatásán munkálkodni, sorsának jobbra fordultát tölünk; telhetőleg előmozdítani, nemesebb cél ne lebegjen szemünk előtt. Ezt a célt pedig minél helyesebben, minél tökéletesebben csak úgy érhetjük el a praktikus életben, ha minden egyes társadalmi tényező, ha minden egyes társadalmi testület, club, kaszinó, stb. szent kötelességének ismeri, hogy a helybeli ipar előmozdítása érdekében összes befolyását latba vesse és ha mindezen faktorok szolgálataiba szegődnek az ipar-pártolás hazafias ügyének.

Ha mindezen tényezők megmutatják, hogy saját igényüket *ithon* fedezhetik, ha becsületbeli kötelességüknek fogják tartani, hogy szükségleteiket a helyi piacon szerezzék be, akkor fog a helyi ipartárlatból városunkra nagy gazdasági és még nagyobb erkölcsi haszon hárulni és akkor egyengelve leszen az a meglehetősen töretlen út, melyen a mi társadalmunknak haladnia kell.

Merítsenek törekvő iparosaink a helyi kiállításból erőt és bátorságot újabb kitaratásra a létért való nehéz és fárasztó küzdelmükben, közönségünk pedig vesse szívébe azt a mindenekelőtt követendő jelszavat: „Biztosítsunk iparosainknak munkát és tisztességes megélhetést, pártoljunk a hazai, de első sorban a helybeli ipart igazán és őszintén”!

Dr. Lemberger Armin.

TÁRCZA.

Emlékezünk régiekről.

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.

Irtá: Bodrog Lajos.

Most, hogy a lelkes bajai iparosok hazafias vetélkedéssel állítják ki, a mit értelmes tudásuk kifundált, ügyes kezük kifaragott, apáiktól öröklött szorgalmuk létre hozott: — — — és a mit eladni, értékesíteni fájdalom oly nehéz mostan; most kétszeresen jól esik megemlékezni azokról a régiekről, a kik annak, a mit jól megcsináltak, jó hasznát is látták, a kik boldog tekintettel nézhettek végig házuk tájékán és mondhatták büszke megaláztatással, a mesterségnek arany a feneke.

Akkor még nem voltak tükörablakos kávéházaink, fényes gazzal égő kandalabereink, százerű ujságlapjaink és mai kétszázrétű fényes házugságaink. A „Nemzeti Szálló” helyén akkor meg a zöldre mázolt falú „Casinó” állt, a hova az öreg *Császárook*, *Vojnicsok*, *Szakálók*, *Latinovicsok* honfiai bánatukat jártak eltemetni; a „Takarékpenzár” telken a „Sóház” állott, a gázgyár vidékén vidám gyermekek „tapogatódtak” apró halak után, a szélesebb utazákon pedig nem gyorsróptú biciklik kergetődztek, hanem jökevű kőtelverők lépkedtek hátrafelé kenderkőzzel tömött zöld kötényük mögött.

Úgy látszott akkor, hogy mindenben hátrafelé lépkedünk, pedig bizony előre mentünk akkor. Lélekzetünket nem fogyasztotta el a kenyérré irigykedő sietség, tüdőnket nem sorvasztotta el az urhatnamság pöffszekedése. Úrak voltunk a magunk háza táján, szabadok és függetlenek — és kötelezőnek kimondott „nemzeti” nevelés nélkül is nagyon, de nagyon jó magyarok”.

Baja akkor a „patriciusok” városa volt. Az állandóan letelepedett „földesurak” is csak köznemesek voltak, akik a jómódú „polgár” családokba házasságyva, nem alkottak külön társadalmi kasztot. Pedig „igazi” nemesek voltak, régi kutyabőrrel, őseik-szereze és nem maguk kieszelte „beszélő” nemesi ezimerekkel.

Nem is ezek voltak az igazi patriciusok, hanem a mesteremberek. A mi szép „küház”, sok száz akót termő szőlőkert volt akkor Baján, ezeknek a boldog, szorgalmas embereknek a tulajdona volt. A *Szakálék* nemesi kuriajánál nem volt kisebb tekintélyű a gazdag szappanfőzőnek: öreg *Dreschernek* a háza és a gránereknék: a *Strobenc-Gludorätzoknak* régi módú háza mindig felvehette volna a harcot a *Greguss-ok*, *Bischof-ok* udvarházával, ha sögerség-komaság szelid beket nem teremt vala köztük. Mázsás haresákat akkor a *Jóczizok* és *Reitmannok* hálól húzták ki az öreg Dunából és a Szent-János jómódú hajócsai takolta hajók huzelták azokat messze földre. Az öreg *Wizli* szabó, az énekes *Krajcsi* nősziabász szép házat, boldog otthont szabtak ki maguknak esetlegő olójukkal. Büszkén lóbalta a szél az öreg *Heller* ezimerté, a ki becsülettel kiérdemelte a „rézművész” ezimét, noha jobban szeretett dalos harangokat, esintalan esengetyüket önteni. A mi tiszteletré méltó, századok örösét kiálló szék, almárjom, trümmő, asztal, diván a városban volt, az mind az öreg *Bernhardt*, a még öregebb *Gebhardt* és a legöregebb *Weindl* kezeit dicséret. Pompázott is a házuk híres vendégszeretettel! Az öreg *Weindl*-é a Bárány utcában a mostani *Hirsch*-féle ház volt; nagy, az utcára kihasszó „küépület”. Onnan rándult át a szomszédos kántorlakásba bosszuálló szándékkal, ha a gyermekek nagyon esintalanok, szertelen lármasok voltak. Nehéz posztóból százerűtöppányeg volt a vállán az öregeknek, az alul nyújtogatta a gyerekek

felé fenyegető pálezáját. Szerencsére hamarosan kibékült; csak a pálezája fenyegetett, jó maga hamarosan kántorék „első” szobájába vette magát, a hol bőles higgadtággal szedegelte magába a praecceptorok hordozta Schillert.

Abban a szobában fordult meg nem egyszer az öreg Kukinsthal is. Nem volt „patricius” — csak levélhorzó — de azért „befogadták”, mert szorgalmával, takarékoságával szép házat tudott szerezni magának. A szorgalmat pedig megbecsülték akkor az emberek Baján: ez volt a legbecesebb nemesi diploma.

Büszke is volt erre a diplomájára minden patricius. Öreg *Klénánéz* az ő emeletes házat, *Stampfl* bácsi a „Kék golyóhoz” ezimzett üzletét, vén *Juray* (hiszen a derék fia is öreg már) a maga esinos vagyunkáját ennek a diplomának köszönheték. A *Kollárook*, a *Steiningerok*, a *Koperek* ki edes ezukorból, ki keserű mézből, ki selymes szilaszövetből építettek a maguk füstlőgő kéményű edes otthont, a honnan vasárnaponként vidám kisaszonykák röpökdetek ki a polgári lövődebe. Ennek az ormára a polgársággal együtt érő „nemes” ember keze, azt hiszen az öreg *Dömötör* irta nagy betűkkel:

Polgár, légy haza-véd; e szép ezélt émi tanult itt!

És polgár ember, nemes ember meg is tanulta ottan, hogy e „szép ezélt” összetartással, egyetértéssel el is lehet émi. Baja városa az elnyomatásnak abban a „boldog” idejében (paradoxon — de igaz) Bács-megyének, az az hogy a Vojvodinának egyetlen igazi magyar városa volt. Onnan áradt szél a magyar szó tüze, a magyar szív hile és reménye, a magyar tudás ereje széles Bácsországban. „*Honpl* tanító ur”, „*Györgyek* tanító ur” „*Sontos* tanító ur a normaliskolákban, *Czifusz* tanár ur, *Kalmár* tanár ur, *Szarvas* ta-

Helybeli és vidéki hírek.

Törvényhatósági közgyűlés. Baja város törvényhatósági bizottsága tegnap délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott *Schmausz* Endre főispán elnöklése alatt a következő tárgysorozattal: 1. A városi tanács jelentése a belvárosi népiskola czélfajra megvett telek és épület tárgyában. A tanács jelentése, mely szerint a Szt. Antal és Ferenc utca sarkán lévő hazat Eckert Gyulától 24000 koronáért megveszi, elfogadtatott. 2. Ugyanannak javaslata a gyámpénztár készpénztökéinek gyümölcsös elhelyezése tárgyában. Elfogadtatott. 3. Dr. Hegedűs Aladár polgármester kérényve 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt. Megadott. 4. Scultey István arvaszéki elnökhelyettes kérényve 5 heti szabadságidő engedélyezése iránt. Megadott. Napirend előtt *Schmausz Endre* főispán meleg szavak kíséretében adta át *Szekerés Ignác* városi tüzoltónak az ő Felsőge adományozta ezüst érdemkeresztet. Elnöklő főispán úr javaslataira elhatározta, hogy *Gulner Gyula* belügyi államtitkár hivatalba lépése és *Szöllő Ignác* belügyi államtitkár kiténtetése alkalmából sürgőnyileg üdvözl.

Közigazgatási bizottsági ülés. Baja város törvényhatóságának közigazgatási bizottsága f. hó 9-én *Schmausz* Endre főispán elnöklése alatt rendes havi ülését tartotta, melyen az előadók a szakukhoz tartozó ügyekben tettek jelentéseket. Megemlítendő, hogy a miniszter a jövő évre kiállításba helyezte városunknak Szabadkával leendő telefon összeköttetését.

Iparkiallítás. Mire e sorok napvilágot látnak, a helyi kiállítás készen fogja várni a közönséget, amely hivatalos lesz ítéletet mondani iparosainkról. Meg vagyunk győződve, hogy a tömeges látogatás el nem fog maradni már csak azért sem, mert a kiállítás maga meglepően szépen sikerült. A kiállított tárgyak szépségre és jó izlésre nevezetesen a legkényesebb igényeket is kielégítik. A közönség tájékoztatására megemlítjük, hogy a *kiállítás megnyitása ma d. e. 10 órakor* lesz, melyen a nagy közönség élénk részvétet elvárják az illetékes tisztezők. A kiállítás nyitva lesz naponta reggel 8 óráig este 7 óráig. A közönség rendelkezésére áll a *Steininger*-féle czukrászda és *Zweiq Mór* a „Központi Szálló” berljének vendéglője, mindkettő a kiállítás területén. Belépő díj a megnyitás napján 40 fillér, a többi napokon 20 fillér. Állandó belépő jegyek ára két (2) korona. A kiállítási útmutató, melynek ára 40 fillér a következő tartalommal jelent meg: 1) Kiállítási naptár. 2) Helyi iparkiallítások. Irta: Kulinyi Zsigmond. 3) A kiállítás történetének rövid vázlata. 4) A kiállítás jövője és a kiállítás czélfajra befolyt adományok. 5) Baja törvényhatósági joggal felruházott város eredete és fejlődési története. 6) Baja város fekvése és kulturális élete a múltban és a jelenben. 7) Rövid séta Baja város utcáin és terein. 8) A kiállítás katalógusa. 9) Jury csoportok és a jury tagjai. A kiállítási végrehajtó bizottság pénteken tartott *Dr. Hegedűs Aladár* kiállítási elnök elnöklésével ülést, melyen *Schmausz* Endre főispán, kiállítási védnök és *Kulinyi Zsigmond* kamarai titkár is résztvettek. Lelkes eljénzéssel vette tudomásul a bizottság a főispán úr azon közlését, hogy *Hegedűs* és *Plósz* miniszterek minden bizonynyal f. hó 17-én a reggeli vonattal a kiállítás megtekintésére Bajára érkeznek. Ezután *Weisz* Nándor kiállítási titkár ismertette a jury szabályzatot, melyet a bizottság rövid vita után

nár ur a gymnasiumban tanítottak akkor bennünket bátor szívvel, sokszor száz veszedelem közt a hazát szeretni. Az akkori gymnasium kamillavirágos udvarában edződtél testben-lelekben férfivá azoknak az esztendőknél a nemzedéke, a mely játekdélutánok nélkül is egészséges, nemzetiszínű tankönyvek nélkül is hazafias maradt.

No de nem szatírát akarok írni; csak visszaemlékezni akartam. Adjon az isten a régiékhöz hasonló „mesterembereket” a jövőben is Bajának és ne érje őket utól az „átmeneti” korszakoknak az a sok csapása, a melyek a régiékhöz közlő később annyit sújtottak. Aljjon köztük helyre az egyetértés, és tűnjék el közülük az „osztályszellem.” Hiszen születésre nevezte is egyformák vagyunk mi mind, jó Bajaiak; ha jól utána nézünk, a közülünk való legelőkelőbb „méltsóságos” meg „nagyiságos” uraknak is suszter vagy snajder volt az öregapja.

Értsük meg a szép czélt, a melynek elérésére jó öreg *Dömötör* bácsi tanított bennünket és akkor újra boldogok, mert melegekedtetek, gazdagok, mert egyszerűen leszünk. És öreg *Eckert* bácsi (a *mostani* öreg is) boldog mosolylyal látja majd az ő ölvöldejébe vonulni az ő kedves bajai „gyermekét.” a kik a Bácska legmagyarosabb városát újra az Alföld legdemokratább városává teszik majd.

Mert hiába a jövő a demokracziáé, a munkáé, a becsületé, a szorgalomé. A munka, a becsület és a szorgalom nemes képviselőinek: a bajai iparosoknak ajánlom a kiállítás alkalmával a régiékről való ezt a megemlékezésemet.

elfogadott. Az iparkiallítás a birala szemponjából négy csoportra osztatik u. m.: I. csoport: Vas- fém és gép ipar. A jury tagjai ezen csoportban: *Rethy Menotti* kamarai iparfelügyelő, *Horváth György* tech. iparmuzeumi művezető, *Somogyi Emil* gyáros, *Szekely Károly* tanár, *Scherer Sándor* tanítók. Igazgató, II. csoport: Fa, bútór- és lakberendezési ipar. Jurytagok: *Schultz István*, *Spitznagel Ferenc* és *Novak Ferenc* iparosok. *Willmann Janos* városi tisztviselő, *Dr. Lemberger Armin* ügyvéd, *lapszerkesztő*, III. csoport: Szövő és ruházati iparok, beleértve a fából ipart. Jury tagok: *Pinter Ferenc* iparos, *Czernay Imre* ipart. elnök, *Nagy Péter* iparos, *Szabó Ferenc* (Szege), *Erdélyi Gyula* városi főjegyző, *lapszerkesztő*, IV. csoport: Egyéb iparágak: Jurytagok: *Mikolics Ignác* ipart. alelnök, *petőti Szatrély Lipót* takarékpénztári igazgató, *Schmidt Marton* gépgyáros, *Gáspár János* és *Bellostics Balint* tanárok, *Dr. Hegedűs Aladárné*, *Dr. Koller Imréné*, *Rosenberg Mórné* és *Kovács Sándorné* urnők. Városunk az iparkiallítás alkalmából lobogódíszl öltöl.

Kiállítási vendégek. A mai megnyitási ünnepre több kiváló ipari- és kereskedelmi szakferfi jelentette be megjelenését, megörzendeztetvén ezzel iparosainkat, kik fáradságuk elismerését látják e ténnyben. Az orsz. iparegyet képviselőiben *Galléri Mór* kir. tan. igazgató, *Neuschloss Marcell* kir. tan. igazgatósági tag és *Rácz Károly* kir. tan. igazgatósági tag, a szegedi keresk.- és iparkamara képviselőiben *Szarvady Lajos* elnök, *Weiner Miksa* osztályelnök és *Kulinyi Zsigmond* titkár jelentkezett.

Miniszterek Baján. A miniszterek fogadására nevezetesen részletes program meg nem állítottat össze, azonban az előzetes megbeszélésekből a következőket közölhetjük. 1. Érkezés Bajára 17-én reggel 8 ó. 41. p. 2. A vonattól bevonulás a városi színház épületébe. 3. Küldöttségek fogadása. 4. A kiállítás megtekintése. 5. Délben bankett. 6. A város- és ipartelepeinek megtekintése. 7. Este a lökterben kivilágítás, táncmulatság, ezellövés, díjtekvés stb.

A bajai czéllövész társulat ez uton teszi közzé, hogy f. hó. 10-én és 17-én, tekintettel a helyi iparkiallításra és az idegen vendégekre, kerli helyiségeit a társas egyletek tagjai számára is nyitva tartja.

Eljegyzések. *Utry Máté Emil* gajdobrai segédjegyző eljegyezte *Bartsch Jolán* kisasszonyt, özv. *Dr. Bartsch Samu* leányát. — *Szingen Károly* eljegyezte *Szeitz Erzsé* kisasszonyt.

Kiténtetés. *Spitzer Gizella* k. a. földink a szabadkai tanitónőképző III. éves növendéke a gyakorlati tanítás terén elért sikerei elismerésül a Bésán-alapból egy 20 koronás aranyat nyert.

A „bajai lövész társulat” által f. hó 4-én rendezett lövészét következő eredményvel folyt le. I. Húsz lövész közül legtöbb körlövést lött: *Eckert István* 12, *Somogyi Emil* 12, *Gebhardt Dezső* 9, *Ertl János* 3, *Somogyi Gyula* 3, *Csiháds Antal* 2, *Perczel Guidó* 2. II. Melylövések. Szeget lött: *Eckert István* 1, *Negyest lött*: *Somogyi Emil* 1, *Hármast lött*: *Eckert István* 16, *Somogyi Emil* 12, *Gebhardt Dezső* 9, *Perczel Guidó* 2.

Hajótörött bácskaiak. A megyei, valamint a fővárosi lapok révén eléggé ismeretes azon mozgalom, mely ez év kora tavaszán megindult és amelynek eredményeképpen számos megyénkbeli faluból a németek pénzé téve vagyonkijukat, kivándoroltak nagy Nemzetországba, hogy meg szabaduljanak a bácskai „nyomorúságtól.” Kicsalták őket azon ígéréssel, hogy könnyű a munkáért napi 6 korona napszámot kapnak. A 6 korona 60 pengire (98 fillére) zsugorodott és amikor reggelit, ebédet meg vacsorát kértek, kinevették őket, mint telhetetleneket és napjában egyszer adtak nekik enni. Nemsokára kis vagyonkijukat is felemésztették és konzulátusaink révén Liptó-Szt.-Miklósi útutak a konzulátusok költségen. Onnan pedig tolong az uton jutnak vissza elhagyott falujukba. Egyhamar nem lesz kedvük a kivándorlásra.

Miniszterek Szabadkán. Előkelő vendégei lesznek f. hó 16-án Szabadka városának, *Hegedűs Sándor* keresk. miniszter, *Dr. Plósz Sándor* igazságügyminiszter továbbá *Lakatos*, a keresk. muzeum igazgatója a bajai helyi iparkiallításra menet f. hó 16-án a gyorsvonattal érkeznek Szabadkára és ott maradnak 17-én reggelig. A minisztereket *Schmausz* Endre vezetése alatt fogadó bizottság fogja fogadni, azután a kihallgatások történnek, valószínűleg a főispán hivatalos helyiségeiben, végül néhány ipartelep tekintenek meg és látogatást tesznek a kereskedelmi egyesületben. A miniszterek ünnepélyes fogadtatására az előkészületek már folynak.

Főgymnasium Zentán. A zentai gymnasium fejlesztése ügyében a napokban *Dr. Platz Bonifác* tankerületi kir. főigazgatónál *Dr. Buday Dezső* zentai polgármester és *Szűts Lajos* főgymn. igazgató jártak el s kérték a főigazgatót, hogy az 1899. és 1900. tanév elején megnyitól VII. osztálynak nyilvánossági jogát, is a VIII. oszt. az 1900—1. tanév kezdetével való megnyitásiának engedélyét esz-

közölje ki a kultuszminiszternél. A küldöttség kellően indokolván kérelmét, a főigazgató folyamodványukat pártolással terjesztette fel a miniszterhez.

Lopás. *Kovács János* 15 éves suhanéz *Mikolics Ignác* eszeléje, gazdája pénzes fiókját több ízben megdészmálta, míg végre rajta kaptak. Az előnyomozás ellene folyik.

Hirtelen halál. *Laszlovik Mátás* 33 éves pékeged előbb bajai több pénz lakos, aki gyermekkorá óta epilepsiában szenvedett f. hó 8-án sögornőjét *Klein Mihály* német meglátogatta. Beszélgetés közben összeesett és nyomban meghalt. A halál oka szívszelhűdés.

Thierry gyógyszerész balzsama és centifolia-kenőcse biztosan hat minden szenvedés ellen és így ajánlhatjuk. Lásd a hirdetést.

Iparkiallítás. A honi ipar támogatására a fővárosban kiállítást rendeztek hazai ipartermékekből. Ha a szép és érdekes kiállítást megtekintjük, azonnal szembe ötlök *Deutsch F. Károly* czég remek kiállítása. A legutóbbi dívat szerint készült öltönyeit jó izlés, finomság, művészi kidolgozás jellemzik. A kereskedelmi miniszter maga is elismerését fejezte ki *Deutsch F. Károly* czég főnöke előtt, különösen megnyerte tetszését e czég által életbe léptetett ruhaberletli rendszer, mely rövid idő alatt oly népszerűségre tett szert, hogy a legelőkelőbb urak is igénybe veszik. — Figyelemre méltó *Mme Leboritseh* és *Társas czég* mellfűző gyártmányainak bemutatása, gazdag változatossága bel- és külföldi, legjobb szabású mintákkal, fényüzési és közönséges használatra szánt mellfűzők. Mindezeket kiváló izlés, szakértelem, dísz képezik. Maga *Hegedűs Sándor* nagy elismeréssel volt e jó hirtvények örvendő czég kiállítására iránt. Különböző jó borknak nem kell czéggel, Sok érdekes látni valója még a kiállításnak, de mi részletekbe nem bocsátkozhatunk.

Kiténtetés. Nagy Lajos esendörörmestert a palánki esendörörs parancsnokát szép kiténtetés érte. Ő felsége ugyan becsülettel, hű és hosszú sikerrel dus szolgálatai elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet jutalmazta meg, a melylyel 32 fillér napi pótlék is jár.

Veszélyes szurás. Folyó évi május hó 31-én délután a Saponayai szent kútnál megtartott búcsú alkalmával *Sztricsévi Zsifkó*, *Relity József* minden szóváltás nélkül hasba szúrta. Régi haragok voltak. A sértelet a kórházba szállították, a tettest pedig elfogták.

Gyilkos asszony. *Kubátov Katalin* 38 éves garai (gyurits-pusztai) lakosnő, ki saját bevallása szerint húsz év óta járta a „Kárvária tövises útját” a férjével *Kubátov Márkkal*, mult évi október hó 16-án betelve látta a csordultig megtelt poharat, épen kapóra jött neki, hogy gyermekei holt részegen hozták haza kocsin az edes apjukat. — Édes anyám itt hozzuk az edes apunkat, fektesse kend le, mert elázott! — kiállították feléje már messziről. — Csak fogjátok ki a lovakat és menjetek aludni. Ő meg hadd maradjon a kocsin — válaszolt az anya. A fiuk ugy is tettek. *Kubátovné* pedig, aki évek óta szenvedett férje rossz bánásmódja miatt, csak azt várta, *Hirtelen* fölkapott egy éles fejszét és három ütessel széthasította az ura fejét. A gyilkos asszony a vizsgálóbíró előtt három ízben is beismerete a vádat, a szabadkai törvényeszek előtt megtartott esküdtészeki tárgyaláson azonban nem akart visszaemlékezni semmire. De az esküdtek beigazolya látták a bűnös asszony tettét, mire a bíróság szándékos emberölés miatt hat évi fegyházzal sújtotta, a kuria a napokban elutasította a beadott semmisségi panaszt.

Felvételek a szabadkai állami tanitónő-képzőbe. A szabadkai állami tanitónő-képző intézet a 1900/901-ik tanévre való felvételre már kiadta a hirdetését. A felvételtel folyamodhatnak 14-ik életévüket betöltött leányok, kik a polgári vagy más felsőbb leányiskola IV. osztályát vagy a felsőbb népiskola II. osztályát sikerrel végezték. A felvételt kérő folyamodvány az intézet igazgatótanácsához intézve az intézet igazgatóságánál f. évi június 10-ik napjánk d. e. 11 óráig nyújtandó be. Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság.

Becsapott vidéki. *Szommer Péter* jankováci földbirtokos a napokban Szabadkára utazott a feleségével. Nagyon beteg az asszony, a jankováci orvos tanácsára jöttek be a városba, hogy valami ügyes orvost keressenek fel. Az atyafi nemcsak az asszonyt hozta be Szabadkára, hanem 1000 koronát is, 700 koronát papirpénzben, amelyet katonakönyvecskéjébe tette a belső zsebébe helyeztet, 300 koronát ezüstpénzben egy zacskóban; a pénzt azért hozta magával, mert a jankováci takarékpénztárban kiesi a kamatláb, elhelyezze valamelyik szabadkai bankba, ahol több kamatot fog kapni. A mikor a vonatról szálltak, hozzájuk csatlakozott *Milassin Lukács* felső-szentiváni lakos, a kit látszólag ismertek és velük ment a városba. Útközben annyit beszélt nekik a szabadkai zsebmetszőkről, míg végre *Szommer* átadta neki a pénzt megörzés végett. A mikor a *Kosuth Lajos* utcába érték, a csalónak eszébe ju-

tott, hogy elfogyott a dohányja. Megkérte Szommer, hogy menjen be a tőzsdebe és hozzon neki 8 fillérért egy pakli dohányt, majd ő megvárja az ajtóban. Szommer nevével együtt bement a boltba — és mikor kijöttek, hűlt helyét találtak. Milassin eltűnt. Keresték mindenfelé, de hiába, a rendőrséghez fordult segítségért. Az kereste a csalót mindenfelé, sürgönyileg megkerestek a vidéki városokat, de eddig eredmény nélkül. A nyomozás a legnagyobb erővel folyik.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Esküdtszéki tárgyalás.

Szabadka, 1900. június 5.

A szabadkai kir. törvényszék mint esküdtbírósiág ma tartotta az első esküdtszéki tárgyalást a második ülészakban:

Jaszlity Antal bajai fuvaros állott az esküdtszék előtt, aki halált okozó súlyos testi sértés büntetével volt vádolva.

Az eset a következő:

Jaszlity Antal m. é. október hó 9-én gabonát vitt a hajóra kocsin több fuvaros társával. Visszafelé jövet Gyurákovics Antal fuvarostól elzárattatást kért az uton, ez nem akart neki adni, amire összeveszték. Gyurákovics kést fogott ellenfelére, de fuvaros társai szétválasztották őket.

Jaszlity a következő napon október 10-ikén a bajai borpiacon kora reggel várt munkára, amidőn oda jött kocsin Gyurákovics és szidta Jaszlityot azt mondván neki:

„Tegnap a szemedet akartam kivenni ma a szivedet“

arezába csapott és orrát beverte. Jaszlity e támadásra a kezében lévő ostorral kétszer ellenfelére vágott és kocsijához szaladt. Gyurákovics erre kocsijához ugrott felkapta a vasvillát és a kocsin szemközt jövő Jaszlityot meg támadni akarta, amire ez a kocsitűlést felkapta és úgy vágta avval fejbe ellenfelét, hogy koponyája megrepedt, aminek következtében ez összeesett és rövid kínlás után meghalt.

Az esküdtbírósiág tagjai a következők voltak: Elnök Polgár József törv. elnök, bírák Olsavszky Jenő és Salánki József törv. bírák, jegyző Gaál Lajos, ügyész Dr. Eperjessy Béla kir. ügyész. Szakértő orvosok: Dr. Beczassy Gyula és Dr. Denberg Kálmán orvosok, védő Dr. Fischhof Zsigmond bajai ügyvéd.

Kisorsoltattak esküdteikül a következők:

Dr. Weisz Jenő, Tamási János, Csóvics György, Szkeuderovics Péter, Kovács János, Poljákovics Alajos, Szaulics Gergely, Höbl Gábor Ferenc, Szabados János, Kunetz Ignátz, Vukov Márk, Szkenderovics Simon, Pótesküdt Raichel Ferenc.

Mintán az esküdtek az esküt letették, az elnök megkérdezte a vádlottat bűnösnek erzi-e magát, amire ez nemmel felel. Az elnök felhívására vádlott elmondja a tényállást és avval védekezik, hogy nagyon ittas volt az előző napon történtek alkalmával, az eset elkövetésénél pedig önvédelmet használt.

Ezután a tanak hallgattattak ki, 15 tanu és két szakértő orvos volt beidézve. Első sorban az okt. 9-iki eseményeket igazoló tanukat hallgatták ki, valamennyien egybehangzóan vádlott vallomását erősítették meg. Az okt. 10-iki eseményeket igazoló tanuk azt mondják, hogy vasvillával támadta meg Gyurákovics ellenfelét, amire ez a kocsitűléssel fejbe ütötte.

A szakértők az ütést feltétlenül halálosnak mondták.

Az elnök felhívására a kir. ügyész heterjeszti az esküdtekhez intézett kérdést.

A védő a kérdést magáévá teszi.

Az elnök felhívja a védőt, hogy kívánja-e azt a kérdést feltenni, hogy a vádlott jogos önvédelemben követte el tettet? Védő kijelenti, hogy kívánja és megszövegezi a kérdést. A törvényszék e kérdések megszövegezése miatt visszavonul és a következő három kérdést teszi fel az esküdteknek:

1. Bűnös-e vádlott Jaszlity Antal abban, hogy 1899. év október hó 10-én Baján Gyurákovics Antalt a kocsijához deszkájával szándékosan úgy fejbe ütötte, hogy az annak folytán szenvedett testi sértés következtében annak halála bekövetkezett?

2. Bűnös-e vádlott Jaszlity Antal abban, hogy 1899. év október hó 10-én Baján Gyurákovics Antalt a kocsí ülés deszkájával szándékosan úgy fejbeütötte, hogy az annak folytán szenvedett testi sértés folytán meg halt, de ezt erős felindulásában és rögtön követte el és ezt a sértett jégtalan bántalmazása okozta.

3. Szükséges volt-e, hogy Jaszlity Antal ezen tettel az ő személye ellen intézett jégtalan támadás elhárítása végett elkövesse?

A kérdések megszövegezése után a kir. ügyész előterjeszti vádbeszédét, hosszasan és behatóan fejtegeti, hogy itt nem lehet szó jogos önvédelemről, viszont a védő ugyancsak hosszasan a jogos önvédelem mellett emelt szót.

Az esküdtek ezután visszavonultak és hosszasan tanácskozás után Szabados János elnök kihirdeti a következő határozatot:

Első fő kérdés nem.

Második kérdés nem.

Elnök felhívja az ügyészt, hogy tegyen indítványt, alakjára nézve vajjon helyes-e a határozat? Ügyész kéri, hogy új határozatot hozzanak, miután a határozatok ellentmondók.

Az esküdtek újból visszavonulnak és a következő ellenkező határozatot hozták:

Első kérdés: nem.

Második kérdés: nétnél több igen.

Harmadik kérdés: nétnél több igen.

A kir. ügyész semmisségi okot jelent be, mert az esküdtek elnöke az utolsó kérdésnél a számot megmondotta.

Ezután a kir. törvényszék az ítélethozatalra vonul vissza és rövid tanácskozás után kihirdeti az ítéletet, amely szerint **vádlottat felmentette.**

Az ítélet jogerős, minthogy a kir. ügyész a semmisségi panaszt visszavonta.

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

A „Bajai Hirlap“ 22-ik számában *Honig J. Utóda* által közzétett nyilatkozatra válaszul a következő: Elismerem s jelenleg is föntartom a tek. *Weisz Nándor* tanácsnok úr előtt tett ama panaszomat, hogy a helyi iparkiallításra szánt medvebőr szőnyeg nem készült Honig J. Utóda műhelyében, hanem, hogy azt Budapestről elkészített állapotban hozatta, ténykedése e tekintetben csak abból állott, hogy a szőnyeg körül két szines posztót varratott, a szomszédokat a kiállítandó medvebőr szőnyeg megtekintésére felhívta és tanonczával azt az iparkiallítás helyére beszállította, ez utóbbit én soha kétségbe nem vontam, tehát Honig J. utóda nem mondhatja, hogy panaszom egy irigy konkurrens rágalmazása, én csak a valót állítottam s ha úgy tetszik bebizonyítom, hogy postáról szállította azt a más képességével ékeskedő czég műhelyébe.

Peller Péter.
szücs iparos.

NYILATKOZAT.

Azt hiszem, hogy Peller Péter helybeli szücsmester a „Bajai Hirlap“ multheti számában közzé tett nyilatkozatomra válaszolni fog. Tekintettel arra, hogy a tényállást én már közöltem s így az ő válasza csakis téves lehet, ezennel ismét és a leghatározottabban kijelentem, hogy a kiállításra becsátott tárgyam saját műhelyemben az én felügyeletem alatt és utasításomra készült, a mit bárkinek is kész vagyok bebizonyítani.

További hirlapi polemiaiba vele nem bocsátkozom.

Tisztelettel

Honig J. utóda

kalap- szücs- és szőrméáru kereskedő.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelőséget a Szerk.

Hirdetések.

459. szám.

v. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbírósiág 1899. évi V. 382. számú végzése következtében **Dr. Neuman Bernát** pesti ügyvéd által képviselt **Első Berlini ovadéktársaság** javára **Grünwald István** ellen 1119 kor 08 fill. s jár. erejéig 1899. évi márczius hó 23-án fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1210 korra becsült következő ingóságok, u. m.: kféle szoba butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbírósiág 1899-ik évi V. 382/6. számú végzése folytán 1119 kor 08 fill. tőkekövetelés, ennek 1898. évi december hó 1-5-é napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 118 kor 40 filliben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedett lakásán Baján leendő eszközlésére **1900. évi június hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és fölülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Baján, 1900. évi május hó 31-ik napján.

RÁCZ ISTVÁN

kir. bírósági végrehajtó

2023. szám.

tkv. 900.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. bírósági végrehajtó mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik miszerint **Dr. Vadász Bertalan** ügyvéd által képviselt **Országos öngyelő és fogasztási szövetezet** végrehajtatonak **Kovács József** bábmonostori lakos elleni végrehajtási ügyében az árverés 96 korona tőke követelés ennek 1895. évi január hó 3-ik napjától járó 6% kamatai kamatai 46 kor 08 fill. megállapított és 18 kor 60 fillér ezuttal és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. 146. és 156. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a b-monostori 791. szu betében A. I. 1—2. sorsz. 81. és 82. lrsz. a. foglalt 261. szu ház és beltelekkel 151 Kovács József megillető felére 506 korona. — az A. II. 1—4. sor 1219., 3378/45., 3588. és 3589. lrsz. alatt foglalt jöszágtestből Kovács Józsefet megillető felére 358 korona — és az A. III. 1—5. sor és 2881—2885. alatt foglalt jöszágtestre 84 korona kikiállítási árban ezennel elrendelhetik és annak a B-Monostor község házánál leendő megtartására az **1900. évi június hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája** kitzetnek, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiállítási árón alul is eladtni fog.

Árverezők tartoznak kikiállítási ár 10% -át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldöttnek átadni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerős emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt az árverés jogerős emelkedésétől számított 5 % kamatokkal együtt a bajai m. kir. adóhivatalba befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi. hatóság irattárában és B-Monostor község házánál megtekinthetők.

A kir. járásbírósiág mint tkvi hatóság.

Baján 1900. évi február hó 27-ik napján.

TEMMER
kir. albiró.

2054. szám.

tk. 1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A bácsalmási kir. járásbírósiág mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint **Mukits Simon** ügyvéd kérelme folytán **Madarász Albertné** szül. **Nemet Johanna** végrehajtatonak **Szabó Pál** és neje **Kovács Julia** végrehajtást szenvedettek elleni végreh. ügyében Szabó Pál késedelmes árverési vevő ellen az árverés 944 kor. vételárhatalok, ennek 1899. évi augusztus 3-tól járó 5% kamatai 12 kor. 40 fill. ezuttal és még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 185. §-a értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a Jankováczi 2932. sz. betében. A. I. 1—2. rendszám alatt felvett 441 és 442. hr. 362. ó. i. számú ház és beltelekre 800 kor. kikiállítási árban ezennel elrendelhetik és annak Jankováczi község házánál leendő megtartására 1900. évi július hó 3-ik napjának d. e. 10 órája kitzetnek, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a késedelmes vevő kárára és veszélyére bánatpénzenek elvetszése mellett a kikiállítási árón tul is eladtni fognak.

Árverezők tartoznak a kikiállítási ár 10% -át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldöttnek átadni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóság irattárában és Jankováczi község házánál megtekinthetők.

A kir. bírósági hatóság.

B. Almáson, 1900. évi május hó 14-ik napján.

FICZERE,
kir. albiró.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz neunkircheni gyógyszerész úrnak A. Ausztria, az antiarthritis és antiarthritis vértisztító tea feltalálójának.

Vértisztító köszvény és csúsz ellen.

Ha ezúttal a nyilvánosság elé lépek, úgy ez azért történik, mert kötelességemnek ismerem Wilhelm neunkircheni gyógyszerész úrnak legbensőbb köszönetemet kifejezni azon szolgálatokért, melyeket vértisztító teája fájdalmas eszós bajomban nekem tett és azért is, hogy másokat is, kik ezen szörnyű bajban szenvednek, ezen kitűnő teára figyeimessé tegyem. Képtelen vagyok azon kínos fájdalmakat, melyeket tagjaimban 3 éven át minden időváltozás alkalmával szenvedtem leírni, s a melyektől semmiféle gyógyszer, sem a Bees melletti Badeni kénés fürdők használata nem tudott megszabadítani. Almatlanul hevertem éjjeleken keresztül ágyamban, étvágyam napról-napra fogyott, mindinkább rosszabb szímem volt és egész testi erőm esőkent. Négy hétig használtam a tenni teát és nemcsak megszabadultam fájdalomaimtól, de most sem érzek fájdalmakat, jóllehet 6 hét óta ezen teával nem élek és testi állapotom is javult. Szilárdan megvagyok győződve, hogy mindenki, aki hasonló bajban ezen teához folyamodik, ennek feltalálóját Wilhelm Ferencz urat úgy, mint én áldani fogja.

Kiváló tisztelettel

Butschin—Streitfeld grófnő
alezredes neje.

Ház eladás.

A néh. Dr. Lemberger Henrik-féle Haynald-utcai ház
szabad kézből eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Le Griffon

valódi francia
szivarkapapír és füvety.
Kapható minden jobb kereskedésben.

Gyermek-kenőcs.

A hintőporok gyakran ártalmasak. Helyettük meglepő gyógyhatásu miatt a **Pecsis-féle gyermek-kenőcs** ajánlható, mely az **izzadság** és **vizeles** okozta **pálottságot** és **kisebesülést** megátolja és a már kisebesült részeket gyorsan meggyógyítja, úgyisint a felnőtteknél, mindennemű **sebet, feltörést, láb-izadtságot, persenéseket**, stb. Ezen kenőcs évek mulva sem romlik el. **Ara** használati utasítással **60 fillér**, postával küldve **20 fillérrel** több, három skatulyánál kevesebb nem küldetik.

Paralysian bedörzsölés.

Kitűnő szer **köszvényes és reumaticus** fájdalmaknál, **izület szaggatásoknál**, **derék és hátfájásoknál**, **esés vagy lökés** stb. által okozott **daganatoknál**, **lábikra görcsnél**, továbbá **kitűnő erősítő szer** nagy **strapatiók** előtt és után, u. m. hosszú **gyaloglás**, **kerékpártúrák**, **nehéz munka**, **fej és fogfájalmaknál**.

Ara használati utasítással **1 korona 60 fillér**, postán küldve **40 fillérrel** több és csak **2 tégely** küldhető.

Kapható: **Pecsis József**, gyógyszer-tárában **Zágráb**. **Ilica 43.**, **Török József** gyógyszer-tárában **Budapest**, **VI. Király-utca 12.**, és a legtöbb gyógyszer-tárban és drogueriaiban vidéken.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvényszéknél bejegyzett „**apáca**”-védőjeggyel van ellátva. Földművelhetetlen szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kitűnően hat és sebet gyógyít**.

Egy próbáéig bérmentesen **1 korona 10 fillér**. Széjjelküldés **csak** előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcs

(csodakenőcsnek nevezik)

utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcsöt egy **14 éves** gyógyíthatatlannak tartott esonst-zut, utóbban pedig egy **22 éves** rá-szerű bajt gyógyítottak meg. **Antiszeptikus és gyógyítóhatásu** mindenféle seb gyógyulá-ánál.

Próbátégy bérmenten **1 kor. 80 fill.** Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utanzatoktól és kerüljék az erékte-len. ugynevezett hazi kenőcsöket s más effeleket.

Cim: A. Thierry, gyógyszer-tár és gyár a **Védőangya**-hoz, **Pregrada Pragerhof** felé, a **Déli** vasut mentén.

Prospectus ingyen és bérmenten

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házában tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény bünteti.

Issigeac, Dordogne, Kopenhága, fabriken iarma. Milánó, A. Bertoloni. Malmó, Sevrige, Apot. Lejonet.

Nantes, Pharmacie C. Fredet.

Nápoly, Palermo.

Páris, Pharmacie

frangaise, 1 & 3,

Place de la Repu-

blique, Phar-

macie Daprey, 11,

Rue des frances

Bourgeois.

Prága,

Róma,

Corso, Agenzia

del Policlinico.

Roubaix,

Pharmacie

F. Gerrath.

Sarajewo,

Szeged,

Temesvár.

Triest, Velence.

Vienne, Zürich.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Utóérhetően szívó erejű és gyógyítóhatásu.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házisszer ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint **30 év** óta megbízható, **fájdalomcsillapító bedörzsölés**ként alkalmaztatik **köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűlések**nél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi **Horgony-Pain-Expeller**, gyakorta **Horgony-Liniment** elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerű házisszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr., 70 kr. és 1 ft.** üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszer-tárában **Budapest**en. Bevásárlás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebber-tékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „**Horgony**” védjegy és **Richter** cégjegyzés nélkül mint nem **valódit** utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, **Rudolstadt** cs. és ktr. udvari szállítók.

Kazal József könyvnyomdája Baján.

Mindennemű könyvnyomdai munkák a legszebb kivitelben elvállaltatnak u. m. könyvek, folyóiratok, ügyvédi és kereskedemi nyomtatványok,

névjegyek, eljegyzési kártyák

báli és esketési meghívók, gyászjelentések, falragaszok, számlák, körlevelek stb.